

॥ सञ्जय उवाच ॥ दृष्ट्वा तु सन्निवृत्तांस्तान् संशप्तकगणान् पुनः । वासुदेवं महात्मानमर्जुनः समभाषत ।
 चोदयाम्बान् हृषीकेश संशप्तकगणान् प्रति । नैते हास्यन्ति सङ्ग्रामं जीवन्त इति मे मतिः ।
 पश्य मेऽद्य बलं धीरं बाह्वोरिध्वासनस्य च । अद्यैतान् पातयिष्यामि रुद्रः पशुगणानिव ।
 ततः कृष्णः स्मितं कृत्वा प्रतिनन्द्य शिवेन तं । प्रावेशयत दुर्दुर्बो यत्र धैर्यच्छदर्जुनः ।
 सरथो भ्राजतेऽत्यर्थमुद्यमाने रणे तदा । उद्यमानमिवाकाशं विमानैः पाण्डुरैर्हयैः ।
 मण्डलानि ततश्चक्रे गतप्रत्यागतानि च । यथा शक्ररथो राजन् युद्धे देवासुरे पुरा ।
 अथ नारायणः क्रुद्धा विविधायुधपाणयः । क्वादयन्तः शरव्रातैः परिवव्रुर्धनञ्जयं ।
 अदृश्यञ्च मुहूर्त्तेन चक्रुस्ते भरतर्षभ । कृष्णेन सहितं युद्धे कुन्तीपुत्रं धनञ्जयं ।
 क्रुद्धस्तु फाल्गुनः सङ्घो द्विगुणोक्तविक्रमः । गाण्डीवं धनुरामृज्य तूष्णं जयाह संयुगे ।
 बद्धा च भ्रुकुटिं वक्त्रे क्रोधस्य प्रतिलक्षणं । देवदत्तं महाशङ्खं पूरयामास पाण्डवः ।
 अथास्त्रमरिसङ्घं त्वाष्ट्रमभ्यस्यदर्जुनः । ततो रूपसहस्राणि प्रादुरासन् पृथक् पृथक् ।
 आत्मनः प्रतिरूपैस्तैर्नानारूपैर्विमोहिताः । अन्योन्यमर्जुनं मत्वा स्वमात्मानञ्च जग्निरै ।
 अयमर्जुनोऽयं गोविन्द द्रुमो पाण्डवयादवौ । इतिब्रुवाणाः सम्मूढा जप्तरन्त्योऽन्यमाहवे ।
 मोहितः परमास्त्रेण चयं जग्मुः परस्परं । अशोभन्तरणे योधाः पुष्पिता इव किंशुकाः ।
 ततः शरसहस्राणि तैर्विमुक्तानि भण्णसात् । कृत्वा तदस्त्रं तान् वीराननयद्यमसादनं ।
 अथ प्रहस्य वीभत्सुर्ललित्यान्मालवानपि । मावेक्षकांस्त्रिगर्तांश्च योधयांश्चाद्वयच्छरैः ।
 ते हन्यमाना वीरेण क्षत्रियाः कालचोदिताः । व्यसृजञ्चरजालानि पार्थे नानाविधानि च ।
 ततो नैवार्जुनस्तत्र न रथो नच केशवः । प्रत्यदृश्यन्त घोरेण शरवर्षेण संवृताः ।
 ततस्ते लब्धलक्ष्यत्वादन्योऽन्यमभिचक्रुः । हतौ कृष्णाविति प्रीता वासांस्यादुधुवस्तदा ।
 भेरीमृदङ्गशङ्खाश्च दधुर्वीराः सहस्रशः । सिंहनादरवांश्चापि चक्रिरे तत्र मारिष ।
 ततः प्रसिखिदे कृष्णः खिन्नश्चार्जुनमब्रवीत् । कासि पार्थ न पश्येत्वां कश्चिज्जीवसि शत्रुहन् ।
 तस्य तद्भाषितं श्रुत्वा त्वरमाणो धनञ्जयः । वायव्यास्त्रेण तैरस्तां शरवृष्टिमपाहरत् ।
 ततः संशप्तकव्रातान् साश्वदिपरथायुधान् । उवाह भगवान् वायुः शुष्कपर्णचयानिव ।
 उद्यमानास्तु ते राजन् बह्वशोभन्त वायुना । उड्डीमाः पक्षिणः काले वृक्षेभ्य इव मारिष ।
 तांस्तथा व्याकुलीकृत्य त्वरमाणो धनञ्जयः । जघान निश्चितैर्वाणैः सहस्राणि शतानि च ।
 शिरांसि भक्षैरहनदाह्नपि च सायुधान् । हस्तिहस्तापमांशोरुच्छरैरुर्व्यामपातयत् ।
 पृष्ठच्छिन्नान् विचरणान् बाहुपृष्ठेक्षणाकुलान् । नानाङ्गावथवैर्हीनान् चकारारीन् धनञ्जयः ।
 गन्धर्व्वनगराकारान् विधिवत्कल्पितान् रथान् । शरैर्विशकतीकुर्वन् चक्रे व्यसथदिपान् ।
 मुण्डतालवनानीव तत्र तत्र चकाशिरे । क्षिन्नध्वजरथव्राताः केचित्तत्र क्वचिक्वचित् ।
 सोत्तरायुधिनो नागाः सपताकाङ्कुशध्वजाः । पेतुः शक्राग्निहता द्रुमवन्त इवाचलाः ।

७५५

७६०

७६५

७७०

७७५

७८०